

61996A0086

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a cincea extinsă)
11 februarie 1999*

**Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen și Hapag-Lloyd Fluggesellschaft
mbH
împotriva
Comisiei Comunităților Europene**

„Ajutoare de stat – Transport aerian – Măsură fiscală – Acțiune în anulare – Inadmisibilitate”

În cauza T-86/96,

Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen, asociație de drept german, cu sediul la Bonn, compusă din următorii membri:

— **Aero Lloyd Flugreisen GmbH & Co. Luftverkehrs-KG**, societate de drept german, cu sediul la Oberursel (Germania),

— **Air Berlin GmbH & Co. Luftverkehrs KG**, societate de drept german, cu sediul la Berlin,

— **Condor Flugdienst GmbH**, societate de drept german, cu sediul la Kelsterbach (Germania),

— **Germania Fluggesellschaft mbH**, societate de drept german, cu sediul la Berlin,

— **Hapag-Lloyd Fluggesellschaft mbH**, societate de drept german, cu sediul la Langenhagen (Germania),

— **LTU Lufttransport Unternehmen GmbH & Co. KG**, societate de drept german, cu sediul la Düsseldorf (Germania),

și

Hapag-Lloyd Fluggesellschaft mbH, societate de drept german, cu sediul la Langenhagen (Germania), în nume propriu,

* Limba de procedură: germana.

reprezentate de Gerrit Schohe, avocat în Hamburg, cu domiciliul ales în Luxemburg, la cabinetul lui Marc Baden, 34 B, rue Philippe II,

reclamante,

împotriva

Comisiei Comunităților Europene, reprezentată de domnii Anders Jessen și Paul Nemitz, membri ai serviciului juridic, în calitate de agenți, asistați de Hans-Jürgen Rabe și Georg M. Berrisch, avocați în Hamburg și Bruxelles, cu domiciliul ales în Luxemburg, la biroul domnului Carlos Gómez de la Cruz, membru al serviciului juridic, Centre Wagner, Kirchberg,

pârâtă,

având ca obiect o cerere de anulare a Deciziei 96/369/CE a Comisiei din 13 martie 1996 privind un ajutor fiscal în materie de amortizare în favoarea companiilor aeriene germane (JO L 146, p. 42),

TRIBUNALUL DE PRIMĂ INSTANȚĂ AL COMUNITĂȚILOR EUROPENE (Camera a cincea extinsă),

compusă din domnii J. D. Cooke, președinte, R. García-Valdecasas, doamna P. Lindh, domnii J. Pirrung și M. Vilaras, judecători,

grefier: domnul J. Palacio González, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma procedurii orale din 29 octombrie 1998,

pronunță prezenta

Hotărâre

Faptele aflate la originea litigiului

1 În 1965, Republica Federală Germania a introdus în legislația sa fiscală articolul 82f din Einkommensteuer-Durchführungsverordnung (regulament de aplicare privind impozitul pe venit, denumit în continuare „EStDV”). Acest articol instituia, pentru o perioadă determinată, un mecanism de amortizare specială a costului de achiziție al anumitor categorii de nave comerciale, nave de pescuit și aeronave.

2 În temeiul acestui mecanism, operatorii care achiziționau o aeronavă nouă aveau posibilitatea să realizeze, în cursul anului care a urmat achiziției, precum și în următorii patru ani, o amortizare specială în valoare de maximum 30 % din costul total de achiziție. Această sumă a amortizării speciale putea fi repartizată în mod discreționar în cursul primilor cinci ani. La finalul acestei perioade, soldul costului de achiziție trebuia să fie amortizat în mod linear. Aeronavele la care se referă această dispoziție erau aparatele înmatriculate în Germania și utilizate în scopuri comerciale pentru transportul internațional de bunuri sau de persoane sau pentru alte activități de servicii efectuate în străinătate.

3 În 1986, autoritățile germane au prelungit valabilitatea articolului 82f din EStDV până la 31 decembrie 1994.

4 La 21 aprilie 1993, Comisia, în temeiul articolului 93 alineatul 1 din Tratatul CE, a informat guvernul german că acest mecanism de amortizare constituia un ajutor existent, incompatibil cu dispozițiile articolului 92 din tratat (JO C 289, p. 2). Aceasta i-a propus să pună capăt respectivului ajutor, numai în sectorul aviației civile, până la cel târziu 1 ianuarie 1994. Această cauză a fost înregistrată cu numărul E 4/93.

5 Prin scrisoarea din 8 septembrie 1993, guvernul german a informat Comisia cu privire la intenția sa de a prelungi valabilitatea articolului 82f din EStVD de la 1 ianuarie 1995 la 31 decembrie 1999. Această prelungire a fost realizată la 13 septembrie 1993 prin Standortsicherungsgesetz (Legea privind îmbunătățirea condițiilor fiscale cu scopul de a asigura că Germania rămâne, în cadrul pieței interne europene, un loc de stabilire pentru întreprinderi). Totuși, intrarea sa în vigoare era în mod expres condiționată de autorizarea prealabilă din partea Comisiei (articolul 20.2 din Standortsicherungsgesetz).

6 Comisia a considerat că scrisoarea din partea guvernului german din 8 septembrie 1993 constituia notificarea unui ajutor nou în temeiul articolului 93 alineatul (3) din tratat și, în consecință, a înregistrat-o ca atare cu numărul N 640/93.

7 La 8 decembrie 1993, aceasta a hotărât să inițieze procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat în cele două cauze, E 4/93 și N 640/93. Printr-o comunicare publicată în *Jurnalul Oficial al Comunităților Europene* la 19 ianuarie 1994, aceasta a pus în întârziere celelalte state membre și terții interesați să își prezinte observațiile cu privire la măsurile în cauză (JO C 16, p. 3).

8 La 29 noiembrie 1995, Comisia a adoptat Decizia C (95) 3319 finală privind un ajutor fiscal în materie de amortizare în favoarea companiilor germane (denumită în continuare „Decizia C 3319”). În esență, această decizie interzicea Germaniei să prelungească valabilitatea articolului 82f din EStDV de la 1 ianuarie 1995 la 31 decembrie 1999.

9 Prin cererea înregistrată la grefa Tribunalului la 28 februarie 1996 sub numărul T-25/96, reclamantele au introdus o acțiune vizând anularea deciziei C 3319.

10 La 13 martie 1996, Comisia a adoptat Decizia 96/369/CE privind un ajutor fiscal în materie de amortizare în favoarea companiilor aeriene germane (JO L 146. p. 42, denumită în continuare „decizia în litigiu”).

11 Ultimul considerent al acestei decizii indică:

„[...] este necesar să se retragă decizia [C 3319], dat fiind că versiunea germană a deciziei menționate, identică în ceea ce privește fondul prezentei decizii, conține numeroase erori materiale.

12 Dispozitivul său este redactat după cum urmează:

„Articolul 1

Prelungirea termenului de valabilitate de la 1 ianuarie 1995 până la 31 decembrie 1999 a dispozițiilor articolului 82f din [EStDV] care instituie un mecanism de amortizare specială pentru aeronave constituie un ajutor de stat incompatibil cu piața comună în sensul articolului 92 din Tratatul CE și al articolului 61 din Acordul SEE.

Articolul 2

Se solicită Republicii Federale Germania să elimine, de la 1 ianuarie 1995, măsura de ajutor menționată la articolul 1.

[...]

Articolul 4

Procedura este închisă în ceea ce privește versiunea în vigoare până la 31 decembrie 1994 a dispozițiilor legislației fiscale germane menționate la articolul 1.

Articolul 5

Decizia [C 3319] este retrasă.

Articolul 6

Destinatarul prezentei decizii este Republica Federală Germania. ”

13 Prin ordonanța din 14 martie 1997, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen și Hapag-Lloyd/Comisia (T-25/96, Rec., p. II-363), Tribunalul a hotărât că, în urma adoptării deciziei în litigiu, acțiunea introdusă împotriva deciziei C 3319 rămăsese fără obiect, astfel încât nu mai era necesar să se pronunțe.

Procedura și concluziile părților

14 Prin cererea depusă la grefa Tribunalului la 31 mai 1996, reclamantele au introdus prezenta acțiune.

15 Printr-un act separat, depus la 16 septembrie 1996, Comisia a ridicat o excepție de inadmisibilitate în temeiul articolului 114 din Regulamentul de procedură. Reclamantele și-au depus observațiile cu privire la această excepție la 15 noiembrie 1996.

16 Prin ordonanța din 8 iulie 1997, Tribunalul a unit această excepție cu fondul.

17 Printr-un act separat depus la 10 decembrie 1997 reclamantele au introdus o cerere de ordonanță președințială, care a fost respinsă prin Ordonanța președintelui Camerei a patra extinse a Tribunalului din 2 aprilie 1998, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen și Hapag-Lloyd/Comisia (T-86/96 R, Rec., p. II-641).

18 Pe baza raportului judecătorului raportor, Tribunalul (Camera a cincea extinsă) a hotărât să deschidă procedura orală fără să dispună măsuri prealabile de cercetare judecătorească. Totuși, prin scrisoarea din 1 octombrie 1998, le-a solicitat părților să prezinte anumite documente și să răspundă la anumite întrebări. Reclamantele și Comisia au dat curs acestei solicitări în termenele alocate.

19 În ședința din 29 octombrie 1998, au fost ascultate susținerile orale ale părților și răspunsurile acestora la întrebările adresate de Tribunal.

20 Reclamantele solicită Tribunalului:

— să declare acțiunea admisibilă;

— să anuleze decizia în litigiu, în măsura în care aceasta vizează prelungirea valabilității articolului 82f din EStDV de la 1 ianuarie 1995 la 31 decembrie 1999;

— obligarea Comisiei la plata cheltuielilor de judecată.

21 Comisia solicită Tribunalului:

- să declare acțiunea inadmisibilă;
- să o respingă ca fiind neîntemeiată;
- să oblige reclamantele la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la admisibilitate

Argumentele părților

22 Comisia invocă inadmisibilitatea acțiunii pe motiv că decizia în litigiu nu le privește în mod individual pe reclamante, în sensul articolului 173 al patrulea paragraf din tratat.

23 Astfel, în Hotărârea din 5 iunie 1996, Kahn Scheepvaart/Comisia (T-398/94, Rec., p. II-477 punctul 39), Tribunalul ar fi hotărât că articolul 82f din EStDV constituia o dispoziție fiscală cu o sferă de aplicare generală. Or, decizia în litigiu s-ar referi exact la această dispoziție. Prin urmare, aceasta ar constitui o măsură cu o sferă de aplicare generală care nu ar putea, ca atare, să se refere în mod individual la alte persoane decât destinatarul, și anume la Germania.

24 Pe de altă parte, reclamantele nu ar putea fi afectate ca urmare a calităților care le sunt proprii sau datorită unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană (Hotărârea Curții din 15 iulie 1963 Plaumann/Comisia 25/62, Rec., p. 197, 223).

25 Potrivit reclamantelor, este necesar să se distingă calitatea de acționa a asociației reclamante, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen (denumită în continuare „ADL”) și cea a întreprinderii reclamante, Hapag-Lloyd Fluggesellschaft mbH (denumită în continuare „HLF”).

26 În ceea ce privește ADL, faptul că decizia în litigiu constituie o măsură cu sferă de aplicare generală este lipsit de relevanță. Astfel, o acțiune introdusă de o asociație în materie de ajutoare de stat ar fi admisibilă cu singura condiție ca poziția acesteia, în calitatea sa de interlocutor al Comisiei, să fie afectată de decizia atacată (Hotărârile Curții din 2 februarie 1988, Van der Kooy și alții/Comisia, 67/85, 68/85 și 70/85, Rec., p. 219 și Hotărârea Curții din 24 martie 1993 CIRFS/Comisia, C-313/90, Rec., p. I-1125).

27 (În speță, calitatea de interlocutor a ADL este atestată prin următoarele elemente:

- rolul său de a reprezenta și de a apăra interesele tuturor companiilor aeriene private cu sediul în Germania;

— calitatea sa de terț interesat în sensul articolului 93 alineatul (2) din tratat, în temeiul căreia Comisia era obligată să îi permită să participe la procedura prevăzută de această dispoziție (Hotărârea Curții din 19 mai 1993, Cook/Comisia, C-198/91, Rec., p. I-2487 și Hotărârea Curții din 15 iunie 1993, Matra/Comisia, C-225/91, Rec., p. I-3203);

— faptul că aceasta ar fi fost în mod expres mandatată de membrii săi pentru a le apăra interesele în cadrul procedurii menționate și că ar fi fost obligată să răspundă, în fața acestora, de rezultatul negocierilor purtate cu Comisia;

— participarea sa activă la procedura menționată anterior prin prezentarea unor observații scrise la 18 februarie și 19 martie 1994; depunerea unui raport de expertiză întocmit în martie 1994 de către societatea Price Waterhouse; participarea sa, la 30 martie 1995, la o reuniune privind raportul preliminar de expertiză întocmit în februarie 1995 de societatea Jet Finance; menținerea unor contacte neoficiale cu Direcția Generală Transporturi, precum și cu membrul Comisiei responsabil de transporturi;

— calitatea sa de interlocutor privilegiat al guvernului german și, în special, al Ministerului Transporturilor: ADL ar fi participat astfel la mai multe reuniuni în cursul cărora, în prezența unor reprezentanți ai diferitelor ministere federale competente, ar fi intervenit în favoarea unei prelungiri a valabilității articolului 82f din EStDV (a se vedea documentele prezentate în anexa K 14 la observațiile cu privire la excepția de inadmisibilitate).

28 În plus, asociațiile profesionale ar avea un rol privilegiat în cadrul procedurii prevăzute la articolul 93 alineatul (2) din tratat. Astfel, acestea s-ar afla într-o poziție favorabilă față de membrii lor pentru a-i prezenta Comisiei argumentele și interesele sectorului respectiv (concluziile avocatului general Sir Gordon Slynn prezentate în Hotărârea Van der Kooy și alții/Comisia, citată anterior, Rec., p. 240, 246). Prin urmare, atunci când, la încheierea acestei proceduri, Comisia adoptă o decizie defavorabilă, rolul privilegiat al acestor asociații ar trebui să se concretizeze în posibilitatea de a introduce o acțiune împotriva acestei decizii.

29 Ar rezulta din aceste elemente că poziția ADL, în calitate de interlocutor al Comisiei, este afectată de decizia în litigiu. Prin urmare, acțiunea acesteia ar fi admisibilă.

30 Având în vedere că reclamantele au introdus o singură acțiune, nu ar fi necesar, potrivit jurisprudenței, să se examineze calitatea procesuală a HLF (Hotărârea CIRFS și alții/Comisia, citată anterior, punctul 31).

31 Cu toate acestea, în cazul în care Tribunalul ar considera că acțiunea ADL este inadmisibilă, reclamantele arată, în subsidiar, că HLF este direct și individual vizată de decizia în litigiu.

32 HLF ar fi vizată în mod direct. Pe de o parte, aceasta s-ar număra printre întreprinderile beneficiare ale mecanismului prevăzut la articolul 82f din EStDV, a cărui prelungire a valabilității a fost interzisă prin decizia în litigiu (Hotărârea Curții din 17 septembrie 1980,

Philip Morris/Comisia, 730/79, Rec., p. 2671, punctul 5). Pe de altă parte, Germania nu ar dispune de nicio marjă de apreciere în punerea în aplicare a acestei decizii (concluziile avocatului general Verloren van Themaat prezentate în Hotărârea Curții din 17 ianuarie 1985 Piraiki-Patraiki și alții/Comisia, 11/82, Rec., p. 207, 220, 216 și 217).

33 HLF ar fi vizată în mod individual. Deși decizia în litigiu constituie o măsură cu sferă de aplicare generală, HLF ar fi într-o situație care, din patru motive, o caracterizează în raport cu orice altă persoană (Hotărârea Curții Plaumann/Comisia, citată anterior, p. 223 și Hotărârea Curții din 18 mai 1994, Codorniu/Consiliul, C-309/89, Rec., p. I-1853, punctul 19).

34 În primul rând, articolul 82f din EStDV s-ar aplica direct acesteia, fără a fi necesară nicio măsură de punere în aplicare la nivel național. Posibilitatea de a recurge la mecanismul de amortizare specială prevăzut de această dispoziție ar constitui, prin urmare, pentru aceasta, un avantaj direct, necondiționat și individual. Or, decizia în litigiu ar avea ca efect privarea ei de acest avantaj de la 1 ianuarie 1995. În consecință, această decizie s-ar prezenta, în privința acesteia, ca o măsură cu o sferă de aplicare individuală. În calitatea sa de beneficiar al măsurii interzise prin decizia în litigiu, HLF ar fi, prin urmare, îndreptățită să introducă o acțiune chiar dacă această decizie este adresată Republicii Federale Germania (Hotărârea Curții Philip Morris/Comisia, citată anterior, punctul 5 și Hotărârea Curții din 9 martie 1994, TWD Textilwerke Deggendorf, C-188/92, Rec., p. I-833, punctul 14).

35 În al doilea rând, în calitatea sa de terț interesat în sensul articolului 93 alineatul (2) din tratat, HLF ar beneficia de garanții procesuale care i-ar permite să participe la procedura prevăzută de această dispoziție și să își prezinte observațiile Comisiei (Hotărârea Curții din 14 noiembrie 1984, Intermills/Comisia, 323/82, Rec., p. 3809 punctul 16, Hotărârea Curții Cook/Comisia, citată anterior, punctul 24 și Hotărârea Curții Matra/Comisia, citată anterior, punctul 18). Doar această situație o autorizează deja să introducă o acțiune care să îi permită să verifice, pe de o parte, dacă garanțiile sale procesuale au fost respectate și, pe de altă parte, dacă decizia în litigiu încalcă dreptul comunitar (Hotărârea Curții din 28 ianuarie 1986, Cofaz și alții/Comisia, 169/84, Rec., p. 391, punctul 23 și Ordonanța președintelui Tribunalului din 15 decembrie 1992, CCE de la Société Générale des grandes sources și alții/Comisia, T-96/92 R, Rec., p. II-2579, punctul 33 și Ordonanța președintelui Tribunalului din 2 aprilie 1993, CCE Vittel și CE Pierval/Comisia, T-12/93 R, Rec., p. II-449, punctul 22). Prin urmare, ar fi lipsit de relevanță faptul că HLF a participat sau nu a participat la procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat (Hotărârea Tribunalului din 27 aprilie 1995, CCE de la Société générale des grandes sources și alții/Comisia, T-96/92, Rec., p. II-1213, punctul 36, Hotărârea Tribunalului CCE de Vittel și alții/Comisia, T-12/93, Rec., p. II-1247, punctul 47 și Hotărârea Tribunalului din 11 iulie 1996, Métropole télévision și alții/Comisia, T-528/93, T-542/93, T-543/93 și T-546/93, Rec., p. II-649, punctul 62).

36 În al treilea rând, HLF a participat, în orice caz, la procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) în conformitate cu criteriile stabilite prin Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior (punctele 24 și 25). Împreună cu ADL, aceasta ar fi prezentat de două ori observații scrise Comisiei, ar fi depus raportul de expertiză întocmit de Price Waterhouse și ar fi menținut contacte strânse cu serviciile Comisiei (a se vedea punctul 27 de mai sus).

37 În această privință, nu i s-ar putea imputa HLF că nu a fost autoarea plângerii care a dus la deschiderea procedurii (Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior, punctele 24 și 26). Astfel, în calitate de beneficiar al mecanismului de amortizare prevăzut la articolul 82f din EStDV, aceasta ar fi intervenit în favoarea prelungirii valabilității acestei dispoziții, iar nu împotriva acesteia. De asemenea, nu s-ar putea solicita ca aceasta să demonstreze că poziția sa pe piață a fost în mod substanțial afectată de decizia în litigiu (Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior, punctul 25). Acest criteriu ar fi relevant numai pentru a aprecia admisibilitatea unei acțiuni formulate de un concurent al întreprinderii beneficiare a ajutorului în litigiu (concluziile avocatului general VerLoren van Themaat prezentate în Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior, Rec., p. 392, 406).

38 În al patrulea rând, protecția jurisdicțională a HLF ar depinde exclusiv de admisibilitatea prezentei acțiuni. Astfel, atât articolul 82f din EStDV, cât și decizia în litigiu s-ar aplica direct acesteia. Întrucât nicio măsură de punere în aplicare nu a fost solicitată la nivel național, HLF nu poate formula o acțiune în fața unei instanțe germane și, în consecință, nu poate obține o apreciere a validității deciziei în litigiu prin intermediul unei întrebări preliminare adresate Curții în temeiul articolului 177 din tratat (Hotărârea Tribunalului din 22 octombrie 1996, Salt Union/Comisia, T-330/94, Rec., p. II-1475 punctul 39 și Hotărârea Tribunalului din 7 noiembrie 1996, Roquette Frères/Consiliul, T-298/94, Rec., p. II-1531, punctul 45).

Constatările Tribunalului

39 Este necesar să se examineze, în primul rând, calitatea procesuală a HLF și, în al doilea rând, cea a ADL.

Cu privire la calitatea procesuală a HLF

40 În temeiul articolului 173 al patrulea paragraf din tratat, persoanele fizice sau juridice pot ataca deciziile ale căror destinatari sunt sau cele care, deși adoptate sub forma unui regulament sau a unei decizii adresate unei alte persoane, le privesc în mod direct și individual.

41 Prin urmare, admisibilitatea acțiunii formulate de HLF depinde de problema dacă decizia în litigiu, adresată Republicii Federale Germania, o privește în mod direct și individual.

42 Potrivit unei jurisprudențe constante, alte subiecte de drept decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că sunt vizate individual, în sensul articolului 173 al patrulea paragraf din tratat, decât dacă această decizie le aduce atingere în temeiul anumitor calități care le sunt specifice sau al unei situații de fapt care îi caracterizează în raport cu orice altă persoană și, prin urmare, le individualizează într-un mod analog cu cel în care sunt individualizați destinatarii unei asemenea decizii (Hotărârea Plaumann/Comisia, citată anterior, p. 223, Ordonanța Tribunalului din 9 august 1995, Greenpeace și alții/Comisia, T-585/93, Rec., p. II-2205, punctul 48, confirmată prin Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Greenpeace Council și alții/Comisia, C-321/95 P, Rec., p. I-1651, punctele 27 și 28 și Hotărârea Tribunalului din 13 decembrie 1995, Exporteurs in Levende Varkens și alții/Comisia, T-481/93 și T-484/93, Rec.,

p. II-2941 punctul 51 și Hotărârea Tribunalului Kahn Scheepvaart/Comisia, citată anterior, punctul 37).

43 În speță, este necesar să se constate faptul că, prin interzicerea prelungirii valabilității articolului 82f din EStDV de la 1 ianuarie 1995 până la 31 decembrie 1999, decizia în litigiu se referă la poziția oricărei persoane fizice sau juridice care achiziționează o nouă aeronavă înmatriculată în Germania, destinată a fi utilizată în scop comercial pentru transportul internațional de bunuri sau de persoane sau pentru alte activități de servicii efectuate în străinătate. Printre aceste persoane se numără, în special, companiile aeriene, operatorii care achiziționează aeronave în scopul de a le oferi în leasing, precum și cei care oferă servicii individualizate de transport aerian.

44 În plus, în cadrul ședinței, părțile au declarat că amortizarea specială prevăzută la articolul 82f din EStDV era în beneficiul oricărei persoane care achiziționa o participație într-un fond de investiții al cărui patrimoniu include una sau mai multe aeronave. Prin urmare, aceste persoane sunt, de asemenea, afectate de decizia în litigiu.

45 Având în vedere că aceasta interzice prelungirea valabilității dispozițiilor fiscale cu sferă de aplicare generală, decizia în litigiu, chiar dacă este adresată unui stat membru, se prezintă, în privința beneficiarilor potențiali ai dispozițiilor menționate, ca o măsură cu sferă de aplicare generală care se aplică în situații determinate în mod obiectiv și comportă efecte juridice în privința unei categorii de persoane luate în considerare în mod general și abstract.

46 În consecință, HLF nu ar putea pretinde că avantajul de care o privează decizia în litigiu are un caracter individual. Prin interzicerea prelungirii valabilității articolului 82f din EStDV, decizia menționată o afectează numai din cauza calității sale obiective de beneficiar potențial al mecanismului de amortizare în litigiu, asemenea oricărui alt operator care se află, în mod real sau potențial, într-o situație identică (Hotărârea Curții din 14 iulie 1983, Spijker/Comisia, 231/82, Rec., p. 2559, punctul 9, Hotărârea Curții Piraiki-Patraiki/Comisia, citată anterior, punctul 14 și Hotărârea Curții Van der Kooy și alții/Comisia, citată anterior, punctul 15).

47 Pe de altă parte, faptul că HLF este un „un terț interesat în sensul articolului 93 alineatul (2) din tratat nu ar putea să îi confere calitatea procesuală activă împotriva deciziei în litigiu.

48 Astfel, în cadrul procedurii prevăzute la articolul 93 din tratat, este necesar să se facă distincția între, pe de o parte, etapa preliminară de evaluare a ajutoarelor, instituită la articolul 93 alineatul (3) din tratat, al cărei unic obiect este să-i permită Comisiei să își formeze o primă opinie cu privire la compatibilitatea parțială sau totală a ajutorului în cauză și, pe de altă parte, etapa evaluării prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat (Hotărârea Curții din 2 aprilie 1998, Comisia/Sytraval și Brink's France, C-367/95 P, Rec., p. I-1719, punctul 38). Această etapă a evaluării are ca obiect să ofere părților interesate posibilitatea de a se face auzite și să permită Comisiei obținerea unor informații complete cu privire la toate datele cauzei (Hotărârea Curții din 12 iulie 1973, Comisia/Germania, 70/72, Rec., p. 813, punctul 19, Hotărârea Curții din 20 martie 1984, Germania/Comisia, 84/82, Rec., p. 1451, punctul 13 și Hotărârea Curții Comisia/Sytraval și Brink's France, citată anterior, punctul 38; Hotărârea

Tribunalului din 15 septembrie 1998, BFM și Efim/Comisia, T-126/96 și T-127/96, Rec., p. II-3437, punctul 45). Acesta este motivul pentru care numai articolul 93 alineatul (2) din tratat prevede obligația Comisiei de a pune în întârziere părțile interesate să își prezinte observațiile (hotărârile citate anterior, Germania/Comisia punctul 13, Cook/Comisia, punctul 22 și Matra/Comisia, punctul 16 și Hotărârea Tribunalului din 16 septembrie 1998, Waterleiding Maatschappij/Comisia, T-188/95, Rec., p. II-3713, punctul 52).

49 Or, o persoană fizică sau juridică nu ar putea fi vizată individual din cauza calității sale de terț interesat decât printr-o decizie a Comisiei prin care se refuză deschiderea etapei de evaluare prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat (hotărârile citate anterior, Cook/Comisia, punctele 23 - 26, Matra/Comisia, punctele 17 - 20, Comisia/Sytraval și Brink's France, punctele 40 și 41, precum și punctele 47 și 48 și Hotărârea Tribunalului din 15 septembrie 1998, BP Chemicals/Comisia, T-11/95, Rec., p. II-3235, punctele 88 și 89). Astfel, în acest caz, aceasta nu poate obține respectarea garanțiilor procesuale decât în cazul în care are posibilitatea de a contesta această decizie în fața instanței comunitare (hotărârile citate anterior, Cook/Comisia, punctul 23, Matra/Comisia, punctul 17, Comisia/Sytraval și Brink's France, punctul 40 și BP Chemicals/Comisia, punctul 89). În schimb, atunci când, precum în prezenta cauză, Comisia și-a adoptat decizia la încheierea etapei de evaluare, terții interesați au avut efectiv posibilitatea de a beneficia de garanțiile lor procesuale, astfel încât să nu mai poată fi considerați, doar datorită acestei calități, ca fiind vizați în mod individual de această decizie.

50 În ceea ce privește participarea HLF la procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat, această circumstanță în sine nu este suficientă pentru a o individualiza în mod similar cu cea a destinatarului deciziei în litigiu.

51 Astfel, rezultă din jurisprudență că, în materie de ajutoare de stat, participarea la procedura menționată anterior nu constituie, după caz, decât unul din elementele care permit stabilirea faptului că o persoană fizică sau juridică este vizată în mod individual de decizia a cărei anulare o solicită (a se vedea, în special, Hotărârea Cofaz și alții/Comisia, citată anterior, punctul 25 și Ordonanța Tribunalului din 18 februarie 1998, Comité d'entreprise de la Société française de production și alții/Comisia, T-189/97, Rec., p. II-335, punctul 44).

52 În cele din urmă, chiar în eventualitatea în care nu ar exista o cale de atac în dreptul național german, după cum a susținut HLF, Tribunalul nu ar putea fi determinat să depășească limitele competenței sale prevăzute la articolul 173 al patrulea paragraf din tratat (Ordonanța Curții din 23 noiembrie 1995, Asocarne/Consiliul, C-10/95 P, Rec., p. I-4149, punctul 26 și Ordonanța Curții din 24 aprilie 1996, CNPAAP/Consiliul, C-87/95 P, Rec., p. I-2003, punctul 38 și Hotărârea Kahn Scheepvaart/Comisia, citată anterior, punctul 50).

53 Din aceste considerații rezultă că HLF nu a dovedit existența unor calități specifice sau a unei situații de fapt, în plus față de participarea sa la procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat, care să o caracterizeze în raport cu orice alt beneficiar potențial al mecanismului de amortizare instituit la articolul 82f din EStDV.

54 În aceste condiții, acțiunea trebuie să fie declarată inadmisibilă în ceea ce privește HLF, fără a fi necesar să se analizeze dacă aceasta este vizată direct de decizia în litigiu.

Cu privire la calitatea procesuală a ADL

55 Potrivit unei jurisprudențe constante, o asociație constituită pentru a promova interesele colective ale unei categorii de justițiabili nu ar putea fi vizată în mod individual, în sensul articolului 173 al patrulea paragraf din tratat, de un act care afectează interesele generale ale acestei categorii (a se vedea, în special, Ordonanța Greenpeace și alții/Comisia, citată anterior, punctul 59, confirmată prin Hotărârea Greenpeace Council și alții/Comisia, citată anterior, precum și Ordonanța Curții din 18 decembrie 1997, Sveriges Betodlares și Henrikson/Comisia, C-409/96 P, Rec., p. I-7531, punctul 45).

56 Potrivit aceleiași jurisprudențe, cu excepția unor împrejurări speciale, cum ar fi rolul pe care l-ar fi putut juca aceasta în cadrul unei proceduri care a condus la adoptarea actului în cauză, o astfel de asociație nu are dreptul să introducă o acțiune în anulare în cazul în care membrii săi nu pot face acest lucru în mod individual (Ordonanța Sveriges Betodlares și Henrikson/Comisia, citată anterior, punctul 45).

57 În prezenta cauză, s-a constatat că HLF, membru al ADL, nu era vizată în mod individual de decizia în litigiu. În plus, ADL nu a furnizat niciun element care să demonstreze că ceilalți membri ai săi au dreptul să introducă o acțiune admisibilă. În consecință, nu se poate considera că ADL a înlocuit în mod valabil unul sau mai mulți dintre membrii săi (a se vedea Hotărârea Tribunalului din 6 iulie 1995 AITEC și alții/Comisia, T-447/93, T-448/93 și T-449/93, Rec., p. II-1971, punctul 62).

58 Prin urmare, este necesar să se analizeze dacă aceasta poate justifica calitatea sa procesuală prin anumite împrejurări speciale.

59 În ceea ce privește Hotărârea Van der Kooy și alții/Comisia și Hotărârea CIRFS și alții/Comisia, citate anterior, ADL susține că are un interes propriu să acționeze, pe motiv că poziția sa de interlocutor al Comisiei este afectată de decizia în litigiu. În sprijinul acestei teze, aceasta invocă cinci elemente, și anume, caracterul reprezentativ al sectorului în cauză, calitatea sa de persoană interesată, un mandat încredințat de membrii săi pentru apărarea intereselor acestora în conformitate cu procedura prevăzută la articolul 93 alineatul (2) din tratat, participarea sa activă la această procedură și calitatea sa de interlocutor privilegiat al guvernului german.

60 Primele patru elementele menționate anterior demonstrează pur și simplu că ADL a intervenit pe lângă Comisie cu scopul de a apăra interesele colective ale membrilor săi. Prin urmare, nu ar putea fi stabilită existența unui interes propriu al ADL de a acționa împotriva deciziei în litigiu.

61 În ceea ce privește calitatea sa de interlocutor al guvernului german, din documentele prezentate în anexa K 14 rezultă că ADL a fost invitată de Ministerul Transporturilor să participe la trei reuniuni cu scopul de a face schimb de informații și de a defini, împreună cu ceilalți participanți, o strategie comună în ceea ce privește Comisia. Or, participarea la astfel de reuniuni nu ar putea să îi confere ADL calitatea de negociator în sensul hotărârilor Van der Kooy și alții/Comisia și CIRFS și alții/Comisia, citate anterior.

62 Astfel, spre deosebire de asocierea reclamantei în cauza Van der Kooy și alții/Comisia, ADL nu a negociat și semnat, în prezenta cauză, un acord pentru a institui sau prelungi valabilitatea dispozițiilor fiscale contestate de Comisie și nu este obligată, pentru a pune în aplicare decizia în litigiu, să stabilească noi negocieri sau să încheie un nou acord privind aceste dispoziții.

63 În paralel, spre deosebire de asocierea reclamantei în cauza CIRFS și alții/Comisia, ADL nu a jucat niciun rol în restructurarea sectorului transportului aerian prin negocierea cu Comisia instituirea, extinderea și adaptarea unei discipline privind ajutoarele de stat în acest sector.

64 În aceste condiții, acțiunea trebuie, de asemenea, să fie declarată inadmisibilă în ceea ce privește ADL.

65 Prin declararea acțiunii ADL ca fiind admisibilă în împrejurările din prezenta cauză, în care membrii săi nu sunt vizați în mod individual, iar ADL nu are niciun interes propriu de acțiune, li s-ar permite persoanelor fizice și juridice eludarea articolului 173 al patrulea paragraf din tratat prin intermediul unei acțiuni colective (a se vedea Hotărârea AITEC și alții/Comisia, citată anterior, punctul 60).

66 Din ansamblul considerațiilor anterioare rezultă că acțiunea este inadmisibilă în întregime.

Cu privire la cheltuielile de judecată

67 Potrivit articolului 87 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată. Întrucât reclamantele au căzut pretenții, se impune obligarea acestora la plata cheltuielilor de judecată, potrivit concluziilor Comisiei în acest sens.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a cincea extinsă)

hotărăște:

1) Respinge acțiunea ca inadmisibilă.

2) Obligă reclamantele în mod solidar la plata cheltuielilor de judecată.

Cooke

García-Valdecasas

Lindh

Pirrung

Vilaras

Pronunțată în ședință publică la Luxemburg, 11 februarie 1999.

Grefier
H. Jung

Președinte
J. D. Cooke